

De bouwstenen van de zondag

Jezus belooft zijn vrede

In de kerkdienst

7. MOMENT MET DE KINDEREN IN DE DIENST

Een spoor van liefde

Lees Johannes 14:27 voor, of vraag een kind om dit te doen.

Laat daarna het **filmpje** van deze zondag zien. Zing vervolgens met elkaar het vierde couplet van het **projectlied**.

Je vindt het filmpje, en de tekst en muziek van het projectlied op debijbel.nl/bijbelbasics.

Johannes 14:27

Ik geef jullie mijn vrede. De vrede die deze wereld jullie kan geven, duurt maar kort. Maar mijn vrede blijft altijd bij jullie.

In de kinderdienst

8. OM TE BEGINNEN

4-8 jaar

Wat zei je?

De heilige Geest zal de leerlingen herinneren aan alles wat Jezus tegen hen gezegd heeft. Kunnen de kinderen zich herinneren wat jij hun vertelt?

Aan de slag:

- Vertel de kinderen achter elkaar allerlei dingen over jezelf. Je kunt denken aan je lievelingskleur, je hobby's, opleiding, beroep, welke kleding in je kast hangt, welke parfum of aftershave je gebruikt, je schoenmaat, waar je op vakantie bent geweest, de muziek die je het mooist vindt, huisdieren, je geboortedatum, je favoriete bijbeltekst, de kleur van de gordijnen in je woonkamer, en welke dieren je graag bekijkt in de dierentuin.
- Laat de kinderen vertellen wat ze nog weten van wat je hebt genoemd. Wat kunnen ze zich zoal herinneren?
- Vertel daarna eventueel wat je wel hebt gezegd, maar wat de kinderen niet meer wisten.
- Vertel de kinderen dat Jezus ook veel heeft verteld. Hoe kunnen de leerlingen zich deze

dingen later herinneren? Dat horen de kinderen in het bijbelverhaal.

8-12 jaar

Symbool van vrede

Jezus geeft zijn vrede aan zijn leerlingen. De kinderen denken na over wat vrede betekent.

Aan de slag:

- De kinderen maken van hun handen een duif, door hun vingers te spreiden en de duimen in elkaar te haken.
- Om de beurt laten de kinderen hun duif vliegen, door hun handen te bewegen.
- De kinderen zeggen op dat moment waar ze aan denken bij het woord vrede.
- Vertel de kinderen dat Jezus zijn leerlingen vrede wil geven die voor altijd bij hen blijft.

De bouwstenen van de zondag

Jezus belooft zijn vrede

9. GEBED ALS DE KINDERDIENST BEGINT

Goede God,
Stap voor stap gaan wij op weg naar Pasen.
In deze weken horen we over Jezus die steeds een voetafdruk van Zichzelf achterlaat op de wereld. In elke voetafdruk ontdekken we hoe groot uw liefde is voor ons. Vandaag horen we over een helper die Jezus aan zijn leerlingen geeft. Hij zorgt ervoor dat de leerlingen zich herinneren wat Jezus gedaan en gezegd heeft. En we horen over de vrede die Jezus geeft. Wilt u ons iets laten merken van die vrede?
Amen.

Tip

Ga in een kring zitten voor dit gebed. Je kunt een kaars aansteken, of de kaars die je meeneemt uit de dienst in het midden zetten.

10. BIJBELVERHAAL

4-8 jaar

Bij Johannes 14:15-17, 25-28

Vertel het verhaal. Bekijk tijdens of na het verhaal met elkaar de plaat bij dit verhaal. Vraag de kinderen om goed te kijken en te vertellen wat ze zien. Je kunt eventueel de weetjes uit het bovenbouwmateriaal gebruiken om wat meer uit te leggen.

De heilige Geest komt jullie helpen

Jezus en zijn vrienden zitten bij elkaar in een huis, niet ver van Jeruzalem. Ze zingen voor God, ze bidden, ze eten en drinken samen. En ze praten. Jezus weet dat het niet lang meer zal duren voor Hij gevangengenomen en gedood zal worden. Hij weet ook dat zijn vrienden het heel

erg zullen vinden als Hij niet meer bij hen is. Het is belangrijk dat Hij ze van tevoren nog een paar dingen vertelt. Jezus heeft de voeten van zijn vrienden gewassen. Zo liet Hij zien dat ze van elkaar moeten houden en goed voor elkaar moeten zorgen. En Hij vertelt zijn vrienden dat Hij gaat sterven, en dat Hij dan naar zijn Vader in de hemel gaat.

'Ik ben straks weg,' zegt Jezus. 'En dan zien jullie Mij niet meer.'

Maar vergeet niet wat Ik jullie allemaal geleerd heb. Ik heb jullie verteld hoe je moet leven. Blijf ook zo leven als Ik niet meer bij jullie ben.'

'Maar hoe moet dat?' zegt Petrus. 'We kunnen toch niet zonder U? We hebben U nodig.'

'Ik ga mijn Vader vragen om een helper naar jullie toe te sturen,' zegt Jezus.

'En wie is die helper dan?' vraagt Petrus. 'Is het iemand die we kennen?'

'Dat is de heilige Geest,' zegt Jezus. 'Ik vraag mijn Vader om de heilige Geest naar jullie te sturen.'

De heilige Geest? Wacht even, daar heeft Petrus weleens over gehoord.

Hij heeft Hem nog nooit gezien. Want je kunt de heilige Geest niet zien, net zoals je de wind niet kunt zien. Maar net zoals je wel kunt zien wat de wind doet, zo zie je ook wat de heilige Geest doet. Hij zorgde er lang geleden voor dat Simson heel erg sterk werd en de slechte mensen uit het

De bouwstenen van de zondag

Jezus belooft zijn vrede

land kon weggagen.

De heilige Geest hielp koning Salomo, zodat hij wijs werd en goed voor de mensen van zijn land kon zorgen.

De heilige Geest zorgde ervoor dat Jesaja, de profeet, goed kon uitleggen wat God tegen de mensen wilde zeggen.

‘Echt waar?’ vraagt Petrus verbaasd.

‘Gaat uw Vader de heilige Geest naar ons toesturen? Alsof we net zulke bijzondere mensen zijn als Simson, of koning Salomo, of Jesaja?’

‘Ja,’ zegt Jezus. ‘Dat klopt. Mijn Vader stuurt de heilige Geest naar jullie toe, en die zal altijd bij jullie blijven. Hij gaat er straks voor zorgen dat jullie begrijpen wie Ik ben, en dat jullie gaan begrijpen waarom Ik gevangengenomen moest worden en moest sterven, en waarom Ik moest opstaan uit het graf.’

‘Ik snap het nog niet helemaal,’ zegt Petrus. Hij kijkt de tafel rond.

‘Ik ook niet,’ zegt Johannes. Hij krabt in zijn haar.

‘Dat weet ik,’ zegt Jezus. ‘Ik weet dat

jullie nu nog niet alles begrijpen wat Ik vertel. Maar straks komt de heilige Geest, en die gaat jullie helpen. Hij gaat ervoor zorgen dat jullie niks vergeten van wat Ik jullie verteld heb. En Hij helpt jullie om het allemaal te begrijpen.’

Jezus steekt zijn handen op, net als een priester die de mensen de zegen van God geeft. ‘Lieve vrienden,’ zegt Hij, ‘Ik geef jullie mijn vrede.’

‘Vrede?’ zegt Petrus. Ineens is hij blij.

‘Dat de Romeinen weggaan uit ons land? En die gemene koning Herodes? Dat er geen soldaten meer hoeven te vechten?’

‘Nee,’ zegt Jezus. ‘Ik bedoel een ander soort vrede.’

De vrede die Ik bedoel is vrede die in je hart woont. De vrede die de heilige Geest wil geven. Als je bij Mij hoort, zul je die vrede voelen. Ook als Ik niet meer hier bij jullie ben. Ook als het moeilijk is.’

Petrus knikt. Jezus heeft zoveel moeilijke dingen vertelt, en hij begrijpt het allemaal nog lang niet. Maar vrede in zijn hart – dat wil hij ook wel. Heel graag zelfs.

8-12 jaar

Johannes 14:15-17, 25-28

De Vader zal de heilige Geest sturen

Als jullie van mij houden, leef dan volgens mijn regels. En ik zal de Vader vragen om jullie een nieuwe helper te geven: de heilige Geest. Die zal voor altijd bij jullie zijn. Door hem zullen jullie de waarheid kennen. De mensen van deze wereld horen niet bij mij. Zij kunnen de heilige Geest niet krijgen. Want ze zien hem niet en ze kennen hem niet. Maar jullie kennen hem wel. Hij zal bij jullie blijven en in jullie zijn.

[...]

De leerlingen moeten moed houden

Jezus zei tegen zijn leerlingen: ‘Ik vertel jullie al deze dingen nu ik nog bij jullie ben. Later zullen jullie het helemaal begrijpen. Dat zal gebeuren als de heilige Geest komt. De Vader zal hem als helper naar jullie toe sturen. Dat doet hij voor mij. De heilige Geest zal jullie

herinneren aan alles wat ik tegen jullie gezegd heb. En hij zal ervoor zorgen dat jullie het begrijpen.

Ik geef jullie mijn vrede. De vrede die deze wereld jullie kan geven, duurt maar kort. Maar mijn vrede blijft altijd bij jullie. Wees niet bang, verlies de moed niet. Jullie hebben toch gehoord wat ik gezegd heb? Eerst zal ik weggaan, en daarna zal ik bij jullie terugkomen. Als jullie van mij zouden houden, dan zouden jullie blij zijn dat ik naar de Vader ga. Want de Vader is belangrijker dan ik.

De bouwstenen van de zondag

Jezus belooft zijn vrede

11. OM TE WETEN

Vrede

Jezus belooft zijn leerlingen dat zijn vrede altijd bij hen zal blijven. In de Bijbel staan meer beloftes waarin vrede een rol speelt. Bijvoorbeeld de zegen die de priesters over het volk uitspreken. Die eindigt met: 'De Heer zal aan jullie denken en jullie vrede geven' (Numeri 6:26). En in zijn brief aan de christenen in Filippi legt Paulus uit wat voor vrede dat is: 'Dan zal God zijn vrede aan jullie geven. Dat is een vrede die geen mens ooit gekend heeft. Die vrede zal jullie gevoel en jullie gedachten beschermen tegen al het kwaad. Want jullie horen bij Jezus Christus.'

Geheugensteuntje

Jezus belooft nog iets: de heilige Geest zal zijn leerlingen helpen. Door de Geest herinneren ze zich de woorden van Jezus en begrijpen ze die pas echt goed. In het boek Handelingen lees je daar veel over: de leerlingen vertellen dan overal het goede nieuws over Jezus. De heilige Geest helpt hen om de juiste woorden te vinden en goede keuzes te maken. Lees bijvoorbeeld eens Handelingen 4:31 en 5:32!

12. OM OVER TE PRATEN

Bij de gespreksvragen staan verschillende soorten vragen: 'weetvragen' en 'denkvragen'. Antwoorden op de weetvragen kun je opzoeken, bijvoorbeeld in het verhaal. Over de denkvragen kun je met elkaar wat langer doorpraten. Op denkvragen zijn er dus ook geen foute antwoorden!

4-8 jaar

- Wat kun jij je nog herinneren van wat je vrijdag op school hebt gehoord? En de week ervoor? En een jaar geleden?
- Hoe zorg jij dat je belangrijke dingen niet vergeet?
- De heilige Geest komt om te helpen. Waar helpt Hij bij en mee?
- Hoe doet Hij dat, denk je?
- Wat vind jij het belangrijkste dat je weet over Jezus?

8-12 jaar

- Ben jij een te-vrede-n mens?
- Wat is het tegenovergestelde van vrede? Waarom is het zo moeilijk om de vrede in de wereld te bewaren?
- Wat is 'de vrede van Jezus', denk je?
- Op wat voor momenten zou je de vrede van Jezus willen voelen?
- Hoe kun je de vrede van Jezus ervaren in allerlei omstandigheden?
- Wat geeft de vrede van Jezus jou, volgens de tekst?

13. OM TE ZINGEN

Zing met elkaar het vierde couplet van het projectlied. Of zing met elkaar *Gods zegen voor jou (Sela)* of *Vrede van God* (Opwekking voor kids 76).

De bouwstenen van de zondag

Jezus belooft zijn vrede

14. OM TE DOEN

4-8 jaar

Mooie herinnering!

De heilige Geest herinnert de leerlingen aan wat Jezus tegen hen gezegd heeft. De kinderen maken een fotohouder waarin ze een mooie herinnering kunnen vastleggen.

Wat heb je nodig?

- Per kind:
- een wasknijper

En verder:

- zelfhardende klei
- eventueel verf en verfwasten
- eventueel een mobiele telefoon

Aan de slag:

- De kinderen maken van de klei een figuurtje of een voorwerp.
- Ze steken de knijper voorzichtig een stukje in de klei. Het gedeelte waar normaal de was tussen zit komt boven de klei uit. Steek hier eventueel alvast een papiertje in.
- De kinderen verven eventueel hun kleifiguurtje en de knijper.
- De kinderen kunnen een foto met een mooie herinnering erop in de knijper schuiven.

Tips

- Maak een foto van de kinderen terwijl ze de knutsel aan het maken zijn of maak een groepsfoto. Stuur deze foto door naar de ouders van de kinderen. De kinderen kunnen deze foto in hun houder doen.
- Gebruik het kaartje met de bijbeltekst, of verklein de illustratie van het bijbelverhaal naar fotoformaat. De kinderen zetten deze als 'foto' in hun houder als herinnering.

4-8 jaar

Herinnering in viervoud

De heilige Geest herinnert de leerlingen aan wat Jezus tegen hen gezegd heeft. Welke herinneringen hebben de kinderen?

Wat heb je nodig?

- Per kind:
- een vel papier

En verder:

- kleurpotloden of viltstiften

Aan de slag:

- De kinderen vouwen hun vel papier in de lengte dubbel en weer open.
- Ze vouwen het papier nu ook in de breedte. Er ontstaan zo vier vakken.
- De kinderen krijgen een afgesproken aantal minuten om in het linkerbovenvak een tekening te maken van een leuke vakantie of van een uitje dat ze zich kunnen herinneren.
- Laat een paar kinderen hun tekening tonen en erover vertellen. Waarom is dit voor hen een mooie herinnering? Hoe komt het dat ze dit nog weten?

Tips

- Vouw de vellen papier alvast. Je kunt ook met een potlood twee lijnen over het midden trekken waardoor er vier vakken ontstaan.
- Als kinderen liever schrijven dan tekenen, mag dat natuurlijk ook.

De bouwstenen van de zondag

Jezus belooft zijn vrede

6-8 jaar

Woorden van Jezus

De heilige Geest herinnert de leerlingen aan wat Jezus tegen hen gezegd heeft. Wat heeft Jezus zoal gezegd? Kunnen de kinderen zich woorden van Jezus herinneren?

Wat heb je nodig?

Per team:

- de afzonderlijke letters van de woorden: heilige Geest, uitgeknipt uit papier

En verder:

- een vel papier met het cijfer 1 erop
- een vel papier met het cijfer 2 erop
- eventueel plakband
- de twaalf meerkeuzevragen:
 - *Hoe heeft Jezus het gezegd?*
 1. Ik ben de goede 1 *herder* / 2 boer.
 2. Ik geef aan jullie mijn 1 geloof / 2 *vrede*.
 3. Maak je geen zorgen over 1 *morgen* / 2 volgend jaar.
 4. Jullie moeten elkaars 1 voeten / 2 *oren wassen*.
 5. Houd van je 1 *vijanden* / 2 burens.
 6. Houd je bezig met 1 slechte dingen / 2 *Gods nieuwe wereld*.
 7. Bij God is alles 1 moeilijk / 2 *mogelijk*.
 8. Kom bij Mij, Ik zal je 1 rust / 2 *geld geven*.
 9. Vertrouw op 1 elkaar / 2 *God*.

10. Ik ben op aarde gekomen om te 1 preken / 2 *sterven*.

11. Ik zal worden gedood, maar drie dagen later zal ik 1 begraven worden / 2 *opstaan*.

12. Ik ben het die 1 *leven* / 2 problemen geeft.

Aan de slag:

- Leg of plak de beide vellen met de cijfers op afstand van elkaar in de ruimte.
- Verdeel de kinderen in teams. Zijn er minder dan zes kinderen in de kinderdienst, vorm dan één team.
- Stel de eerste vraag. De teams overleggen welk antwoord ze kiezen. Ze gaan bij het nummer van hun keuze staan.
- De kinderen krijgen bij een goed antwoord op de eerste vraag de letter 'h'. Ze leggen deze letter op een tafel of op de grond.
- Ga op deze manier door met de volgende vragen, waarbij de kinderen de letters op volgorde van de woorden 'heilige Geest' krijgen en die naast elkaar leggen.
- Hebben ze alle antwoorden goed? Dan lezen ze wie helpt om je de woorden van Jezus te herinneren en te begrijpen. Ontbreken er letters? Dan proberen de kinderen te raden welke twee woorden er moeten staan om te weten wie de woorden van Jezus helpt te onthouden en te begrijpen.

Tip

Hebben de kinderen een verkeerd antwoord gegeven? Geef ze dan een klein voorwerp om de plek van de ontbrekende letter te markeren.

De bouwstenen van de zondag

Jezus belooft zijn vrede

8-12 jaar

Vrede zwart op wit

Jezus geeft de heilige Geest aan zijn leerlingen. Het symbool voor de heilige Geest is een duif. De duif staat ook voor vrede. Jezus geeft zijn leerlingen vrede die voor altijd blijft.

Wat heb je nodig?

Per kind:
- een zwart vel papier

En verder:

- witte vingerverf
- gele verf voor de snavel
- zwarte verf voor het oog
- kwasten
- stiften

Aan de slag:

- De kinderen verven hun hand wit.
- De kinderen maken een handafdruk op papier, met hun vingers gespreid.
- De duim is de kop van de vogel. Met de gele en zwarte verf geef je de duif een snavel en ogen.
- De kinderen kunnen op de vingers (de vleugels) woorden schrijven die bij de heilige Geest passen en/of in de tekst van het verhaal voorkomen. Denk aan woorden als moed, helper, herinneren, begrijpen, vrede.

Tip

Is er geen wasbak in de buurt? Zorg dan voor doekjes om de handen schoon te wrijven.

8-12 jaar

Dubbele vrede

Wat Jezus zegt is best ingewikkeld: Hij heeft het over de vrede van de wereld die kort duurt, en over zijn vrede die altijd blijft. De kinderen denken met elkaar na over wat Jezus hiermee zou kunnen bedoelen.

Wat heb je nodig?

Per groepje:
- twee vellen A3-papier
- wasco of viltstiften

Aan de slag:

- Verdeel de kinderen in groepjes van twee tot vier kinderen, al naargelang de grootte van de hele groep. Als er een paar kinderen in de kinderdienst zijn, kun je deze opdracht ook met z'n allen doen.
- Je kunt kiezen voor één van onderstaande werkvormen of ze allebei doen.

Getekende vrede

- Ieder groepje maakt op het grote vel papier één tekening van waar zij aan denken bij 'de

vrede van de wereld'. Ze overleggen en laten iemand de tekening maken of ze werken als groepje met elkaar aan dezelfde tekening. Het mag een abstracte tekening zijn, waarbij kleuren en vormen aangeven hoe de kinderen deze vrede zien. Ze kunnen ook aan een concreet voorbeeld denken en dit tekenen.

- Vervolgens maken ze op het andere vel papier een tekening over waar ze aan denken bij 'de vrede van Jezus'.
- Bespreek de tekeningen: welke gedachten hadden de kinderen hierbij en welke verschillen zie je op beide tekeningen?

Voorbeeldige vrede

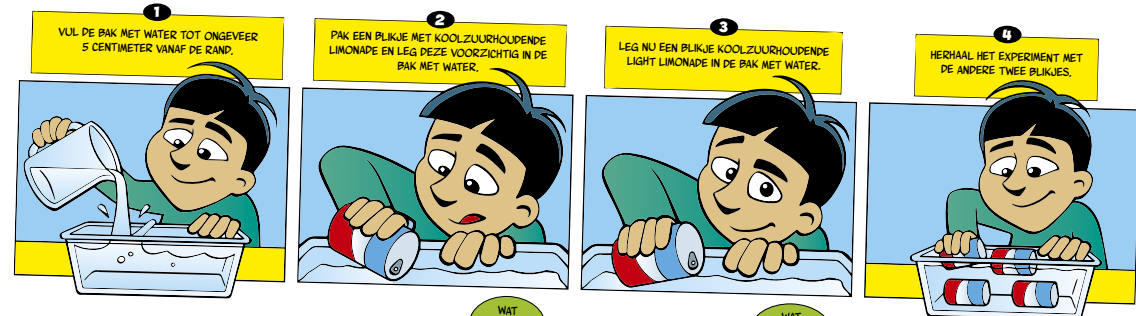
- Ieder groepje bedenkt hoe ze de 'vrede van de wereld' kunnen uitbeelden in een standbeeld waar alle kinderen uit het groepje aan meedoen. Daarna doen ze hetzelfde met een standbeeld over de 'vrede van Jezus'.
- Om de beurt beelden de groepjes de beide 'vredes' uit voor de andere groepen.
- Laat de kinderen vertellen wat ze hebben uitbeeld en waarom ze voor dit beeld hebben gekozen.

De bouwstenen van de zondag

Jezus belooft zijn vrede

WAT HEB JE NODIG?

- * EEN DIEPE DOORZICHTIGE BAK (ZOALS EEN DIEPVRIESLADE)
- * WATER
- * TWEE BLIKJES KOOLZUURHOUDENDE LIMONADE
- * TWEE BLIKJES KOOLZUURHOUDENDE LIGHT LIMONADE

8-12 jaar

Vrede voor altijd

De vrede die deze wereld geeft, duurt maar kort. De vrede die Jezus je geeft, duurt voor altijd. Het verschil tussen 'de vrede van de wereld' en 'de vrede van Jezus' is soms moeilijk te begrijpen, maar goed te zien. Dat maakt het onderstaande proefje duidelijk.

Wat heb je nodig?

- een diepe doorzichtige bak (zoals een diepvrieslade)
- water
- een blikje koolzuurhoudende limonade
- een blikje koolzuurhoudende **light** limonade

Aan de slag:

- Vul de bak met water tot ongeveer 5 centimeter vanaf de rand.
- Pak het blikje met koolzuurhoudende limonade en leg dit voorzichtig in de bak met water. Wat gebeurt er?
- Leg nu het blikje koolzuurhoudende light limonade in de bak met water. Wat gebeurt er nu?
- Vertel de kinderen dat je tussen de blikjes nauwelijks verschil ziet. Ze zijn even groot en lijken erg op elkaar. Toch zinkt één blikje en blijft het andere drijven. Het drijvende blikje staat voor de vrede die Jezus geeft. Zijn vrede raak je niet kwijt. Die blijft bij je, wat er ook gebeurt. Het zinkende blikje staat voor 'de vrede van de wereld'. De vrede van de wereld duurt maar kort. Die vrede kun je verliezen.

ALLE VIER BLIKJES ZIJN EVEN GROOT EN LIJKEN ERG OP ELKAAR. TOCH DRIJVEN TWEE BLIKJES DRIJVEN, TERWIJL DE ANDERE TWEE BLIKJES ZINKEN. DE DRIJVENDE BLIKJES STAAN VOOR DE VREDE DIE JEZUS GEEFT. ZIJN VREDE RAAK JE NIET KWIJT. DIE BLIJFT BIJ JE, WAT ER OOK GEBEURT. DE ZINKENDE BLIKJES STAAN VOOR 'DE VREDE VAN DE WERELD'. DE VREDE VAN DE WERELD DUURT MAAR KORT. DIE VREDE KUN JE VERLIEZEN.

De bouwstenen van de zondag

Jezus belooft zijn vrede

15. ZEGEN

In de Bijbel staat een zegen voor alle mensen. Dat is een wens die vaak aan het einde van de kerkdienst wordt uitgesproken. En die zegenwens zeggen wij hier ook tegen elkaar:

‘De Heer zal jullie gelukkig maken en jullie beschermen. De Heer zal bij jullie zijn en voor jullie zorgen. De Heer zal aan jullie denken en jullie vrede geven.’

Numeri 6:24-25

Tips

- Ga in een kring staan en houd elkaars handen vast.
- Laat drie kinderen elk een zin uitspreken, of spreek alles samen uit.

COLOFON

Tekst: Nederlands Bijbelgenootschap
Bijbeltekst: Bijbel in Gewone Taal
Hervertelling bijbelverhaal: NBG/Corien Oranje
Illustratie: NBG/Mathias Weber
Strip: NBG/Bart den Heeten
Vormgeving: Frivista
DTP: Villa Grafica